

Sammanfattning av våra motioner 2018-2022

Vi lämnade in några av dessa innan senaste mandatperiod startade. I tabellen listas bara namnet på motionen, men hela motionen finns nedan i den ordning de är listade här.

		Inlämnad datum	Behandlad i KF	Resultat
1	Inför 6-timmars arbetsdag	180315	181115	Avslag
2	Hållbara lärare i hållbar skola	180419	190327	Avslag vad gäller undersökning. Besvarad om nationella prov.
3	Kommunal solenergi	180118	181115	Besvarad
4	Ett samhälle som är tillgängligt för alla	180517	190314	Avslag
5	Återinför tjänsten som syn- och hörselinstruktör	180517	190314	Besvarad
6	Politikers arvoden	190117	190314	Avslag.
7	Kommunal koldioxidbudget	190117	191017	Avslag
8	Jämställdhet i upphandling	190410	200220	Avslag
9	Omvandla klippta gräsmattor till stadsängar	190613	200820	Avslag
10	Om klimatnödläge och klimatneutralitet	191219	200220	Avslag
11	Minnesgåva inom daglig verksamhet och sysselsättning enligt SoL	191219	200820	Bifall
12	Politikers arvoden 2	191219	200220	Besvarad
13	Reducering av gruppleदारarvoden	191219	200220	Avslag
14	En strävan mot att vara en kommun som präglas av anständighet	200123	200820	Avslag
15	Motion om offentligt drivna vårdboenden	200617	210617	Avslag
16	En timmes friskvård på arbetstid för gravida anställda i Ystads kommun	201022	220421	Avslag
17	Anslutning till ICAN Cities Appeal	201022	220519	Avslag
18	Politikers arvoden 3	210218	210520	Avslag
19	Vässa SYSAVs mål, minska förbränningen	210218	211118	Återtagen!
20	Motion om att utöka antalet återvinningsstationer i centrala Ystad, samt intensifiera arbetet med hushållsnära insamling i enlighet med Ystads egna miljömål	210218	211216	Besvarad
21	Kommungemensam familjerätt i SÖSK	210318	220922	Besvarad

22	Vässa SYSAVs mål, minska förbränningen	211118	220616	Avslag
23	Låt oss kartlägga våldet i Ystads kommun!	211118	230420	Återremiss

Motion: Inför 6-timmars arbetsdag

Under lång tid har Vänsterpartiet drivit kravet på sex timmars arbetsdag med bibehållen heltidslön. Detta krav är nu mer befogat än någonsin. En kortare arbetstid kan bidra till att lösa många av de problem vi ser i samhället idag: Arbetslöshet, sjukskrivningar, stress, brist på återhämtning och att klara jobbet fram till pensionsåldern. Många kvinnor beskriver att de vill arbeta heltid men inte orkar. Ohälsa drabbar framför allt kvinnor. I väntan på lagstiftning om kortare arbetstid har flera kommuner och landsting gjort egna försök med förkortad arbetstid. Där dessa har utvärderats har de visat sig ha många positiva effekter.

Ystads kommun står, liksom många andra kommuner, inför stora problem när det gäller personalrekrytering. Behovet av nyrekryteringar kommer att vara stort. Sjukfrånvaro är inte bara en fråga om hälsa och ekonomi för personalen utan också en fråga om kvalitet och kontinuitet i verksamheterna. Varje sjukdag hos personalen är en dag för mycket.

Ystads kommun behöver redan nu anställa mer utbildad omvårdnadspersonal än vad som finns tillgängligt på arbetsmarknaden. Därför måste arbetet med människor få högre status och bli mer attraktivt. Lön är naturligtvis en avgörande del men arbetsförhållanden är viktiga.

Arbets- och privatliv har blivit allt mer pressat. Med en kortare veckoarbetstid med möjlighet till kortare arbetsdagar finns det mer tid till återhämtning och mer tid till privatlivet och det så kallade livspusslet. Vi är övertygade om att det leder till att fler skulle tilltalas av att arbeta inom vård- och omsorgssektorn. Dessutom skulle detta underlätta rekrytering, leda till färre sjukskrivningar och förmå personalen att stanna kvar i branschen.

Ytterst handlar det om att vård- och omsorgsarbete är det viktigaste jobbet som finns och om kvinnors arbetssituation. Vänsterpartiet vill att Ystads kommun inför sex timmars arbetsdag, dvs att 30 timmars veckoarbetsmått införs, med bibehållen lön inom den kommunala vårdsektorn. Införandet ska utvärderas av följeforskare och arbetsplatserna skall själva besluta och ansöka om de önskar delta.

Vänsterpartiet yrkar

- att försöksverksamhet med 6 timmars arbetsdag, 30 timmars veckoarbetsmått, med bibehållen lön genomförs inom den kommunala vård- och omsorgssektorn.
- att arbetsplatser själva kan ansöka om att delta i försöksverksamheten.
- att försöksverksamheten följs och utvärderas av följeforskare.

Inga-Lill Ek
Vänsterpartiet

Motion: Hållbara lärare i hållbar skola

Läraryrket är ett växande problem i Sverige. En orsak är avhopp från läraryrket. Skälen för att sluta varierar, men forskning visar att de arbetsrelaterade skälen består av upplevelse av förlorad kontroll, stress samt lägre status för läraryrket. Idag upplever lärare att deras professionella kunskap och auktoritet ersatts av politiska krav och kommunala behov. Lärare upplever också att deras arbete i hög grad handlar om administrativa uppgifter något som inverkar menligt på undervisningens kostnad.

Lärares stress kan sammanfattas som minskade möjligheter för avkoppling och yrkesutveckling, samt en känsla av ständigt för hög arbetsbörda. Lärare är en yrkesgrupp med mycket hög nivå av långtidssjukskrivning. Läraryrkets sedan 60-talet sänkta status har på försök åtgärdats genom legitimering, löneyft och förstelärrreform. De två senare reformerna har snarare lett till splittring inom lärarkollektivet och därmed kanske även ökat stress och missnöje med arbetsituationen.

För att motverka att upplevelser som de ovan beskrivna ska uppstå eller förstärkas bland lärare i Ystad ges här tre förslag för att främja lärares professionalitet, känsla av kontroll och minskad stress. För det första att kommunen låter undersöka vad lärarna säger om den ovan beskrivna problematiken, samt vilka förslag de har för att motverka densamma. För det andra att lärare, som grupp, under ett läsår på försök får kontroll över arbetsplatsförlagd tid och förtroendearbetstid. Dessutom att kommunen på gymnasienivå endast genomför de obligatoriska delarna av nationella proven.

Det främsta skälet till förslaget är att motverka att lärare slutar på grund av arbetsrelaterade orsaker som stress, utmattningssyndrom, vantrivsel eller dylikt. Ett andra skäl är att göra Ystad kommun till en attraktiv arbetsplats inom utbildningsområdet. För det tredje finns det skäl att tro att förändringen också skulle förbättra elevernas resultat och trivsel.

Vänsterpartiet har under lång tid drivit kravet om sex timmars arbetsdag inom vård- och omsorgsområdet. Detta är en variant för skolområdet i syfte att minska problem med sjukskrivningar, stress, brist på återhämtning inom skolområdet. Försöket bör utvärderas av följeforskare och ska bygga på frivillighet bland arbetsplatserna.

Vänsterpartiet yrkar

- att en undersökning genomförs för att få kunskap om lärares upplevelser och syn på vad som tar tid från undervisning och planering av verksamheten.
- att försöksverksamhet görs där lärarkollektiv på skolor får kontroll över all tid utom den som är schemalagd för undervisning och för personalmöten.
- att arbetsplatserna själva får ansöka om medverkan i försöket.
- att försöksverksamheten följs och utvärderas av följeforskare.
- att endast de obligatoriska nationella proven för gymnasiet genomförs.

Jonas Pettersson
Vänsterpartiet

Motion: Kommunal solenergi

Det är viktigt att tänka offensivt kring hållbar utveckling, men också att tänka på vad som gagnar kommunen ekonomiskt. Ystad har ett utmärkt läge geografiskt för att pröva och satsa på solenergi som källa för att minska beroendet av mer "smutsiga" källor. Vänsterpartiet anser att det är hög tid att planera för och starta försöksverksamhet på kommunens fastigheter och mark.

Solenergi kan utvinnas genom solceller som kan vara placerade på byggnader och i så kallade solcellsparkar. Det blir allt billigare att anlägga solceller, som kan leverera all energi som behövs till belysning, värme, datorer, kylskåp och annan vardaglig energianvändning.

Det kommunala bolaget Ystads energi har hand om elnätet i vissa delar av staden. Vänsterpartiet menar att det borde vara möjligt via solcellsenergi att vidga bolagets verksamhet även till elhandel. Kommunens egna verksamheter och fastigheter utnyttjar mycket energi, den energi som produceras ska i första hand användas inom de egna verksamheterna för att minimera utgifterna för energiförbrukning inom kommunen. En försöksverksamhet med energiproduktion, kan minska de egna kostnaderna till gagn för kommunens skattebetalare.

Kommunen har inte kontroll över elnätet i kommunen. På sikt bör undersökas vilka möjligheter som finns att överta ägandet av elnätet inom hela kommunen.

Fördelarna med att använda solenergi i stället för andra energikällor är "solklara" – solen tar inte slut, den är ren och den är klimatsmart. Kommunen kommer att bidra till ett renare klimat. Kommunen kommer att få billigare energi i de egna verksamheterna, men kan eventuellt i framtiden även sälja energi till andra inom eller utanför kommunens gränser. Kommunen kan bli ett föredöme för andra kommuner, men även en inspiratör för individuella kommuninnevånare, att satsa på solenergi (försöket i Simris är en kreativt ansats). De anläggningar som finns kan ingå i skolundervisningen där så vore lämpligt.

Vänsterpartiet föreslår:

- att användande av solenergi i kommunens regi undersöks och planeras.
- att försöksverksamhet med mindre installationer på några av kommunens fastigheter genomförs.
- att möjligheterna att bygga en solcellspark undersöks.
- att förutsättningarna för kommunen att bilda och driva ett elhandelsbolag byggt på solcellsproduktion undersöks.

Jonas Pettersson
Vänsterpartiet

Motion: Ett samhälle som är tillgängligt för alla

Det finns ett stort antal invånare i Ystads kommun som har olika slags funktionsnedsättningar, vilket i hög grad påverkar deras liv på många plan. Tidigare fanns det en tillgänglighetsrådgivare anställd i kommunen, vilken på olika sätt bistod dessa kommuninvånare, för att tillgodose deras rättigheter och även underlätta deras vardag.

En tillgänglighetsrådgivare bidrar med sin expertkunskap bland annat genom att informera politiker, tjänstemän och privata byggherrar om lagstiftningen gällande tillgänglighet, samt hur man gör samhället tillgängligt för alla, oavsett funktionsnedsättning. I vidare bemärkelse innebär detta, att alla kommuninvånare ska ha samma möjlighet att besöka de verksamheter och inrättningar som finns i vår kommun, såsom affärer, restauranger, caféer, idrottsanläggningar, teater, biograf och lokala sevärdheter. Vidare ska de ha tillträde till alla offentliga byggnader i kommunen, såsom Nya och Gamla Rådhuset, olika myndigheter och förvaltningar med mera. De ska även kunna bevista tillfälliga lokala arrangemang såsom festivaler och marknader på samma sätt som övriga kommuninvånare.

De ska kunna delta i alla föreningsaktiviteter efter önskemål, varför samtliga lokaler för dessa ändamål ska vara tillgängliga.

De ska också obehindrat kunna besöka valstugor och inte minst vallokaler för att kunna rösta, såsom alla övriga kommuninvånare.

Sedan denna tjänst dragits in, har ifrågavarande grupper varit hänvisade till personal vilken saknar den specialkompetens som en tillgänglighetsrådgivare besitter, något som i sin tur medfört ökad isolering, större hjälpbehov och därigenom sämre livskvalitet. Vi vill också påminna om att Sverige ratificerat FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, vars fjärde artikel behandlar just tillgänglighet ur olika aspekter.

Vänsterpartiet yrkar därför;

- Att det inför kommande budget ska finnas en plan och en kalkyl över kostnaderna för att tillsätta ovannämnda tjänst.

- Att som ett andrahandsalternativ, undersöka möjligheten att dela ovannämnda tjänst med någon av de angränsande kommunerna.

Inga-Lill Ek
Vänsterpartiet

Motion: Återinför tjänsten som syn- och hörselinstruktör

Det finns ett stort antal invånare i Ystads kommun som har olika slags funktionsnedsättningar, vilket i hög grad påverkar deras liv på många plan. Tidigare fanns det en instruktör för syn- och hörselskadade i kommunen, vilken på olika sätt bistod dessa kommuninvånare, för att tillgodose deras rättigheter och även underlätta deras vardag.

En syn- och hörselinstruktör tillhandahåller enklare hjälpmedel för att underlätta vardagen för de personer som är syn- respektive hörselskadade. Rent konkret när det gäller synskadade, kan det innebära, att instruktören informerar om talböcker och taltidningar, tränar orientering i närmiljön, samt tränar olika hushållssysslor, såsom hur man lagar mat och tvättar efter det att man drabbats av en synskada. Denne/denna kan även vara en länk mellan den synskadade och Region Skånes synenhet, samt på så sätt informera om vilka olika hjälpmedel som denna enhet kan ordinera. Motsvarande insatser gäller för de hörselskadade, och hur vardagen kan göras mer hanterbar även för dem genom liknande träning utifrån deras specifika behov. Målet med instruktörens arbete är hjälp till självhjälp, för att på så sätt öka den enskildes självständighet och oberoende.

Sedan denna tjänst dragits in, har ifrågavarande grupper varit hänvisade till personal vilken saknar den specialkompetens som en syn- och hörselinstruktör besitter, något som i sin tur medfört ökad isolering, större hjälpbehov och därigenom sämre livskvalitet. Detta drabbar i vidare bemärkelse dubbelt, eftersom utvidgad hemtjänst och större vårdbehov medför högre kostnader för såväl den enskilde, som för kommunen, regionen och samhället i stort.

Vänsterpartiet yrkar därför;

- Att det inför kommande budget ska finnas en plan och en kalkyl över kostnaderna för att tillsätta ovannämnda tjänst.
- Att som ett andrahandsalternativ, undersöka möjligheten att dela ovannämnda tjänst med någon av de angränsande kommunerna.

Inga-Lill Ek
Vänsterpartiet

Motion: Politikers arvoden

Sverige har en stolt historia som världens mest jämlika land. De flesta av oss vill leva i ett ekonomiskt jämlikt samhälle. Men det är mer än 30 år sedan Sverige var världsmästare i jämlikhet. Det märks i vår vardag. Vi bor inte i samma bostadsområden längre, våra barn går inte tillsammans i skolan. Några av oss blir sjukare än andra och lever kortare. Barnfattigdom sida vid sida med andra barns utlandssemestrar. För att inte tala om den äldrefattigdom som brer ut sig.

Samtidigt har våra kommunpolitikers arvoden skjutit i höjden. Kommunstyrelsens ordförande får 65 625 kronor i månaden. Det är visserligen en mycket viktig uppgift att vara Ystads demokratiska företrädare, men arvodet är alldeles för högt. En förskollärare som tar hand om barn dagtid, det viktigaste vi har, tjänar runt 29 000 kr i månaden. En genomsnittlig pension för en kvinna ligger på strax över 14 000 kr före skatt per månad. Som jämförelse.

Vänsterpartiet tycker inte att politiker ska leva i en egen verklighet långt från vanliga medborgare. Klyftorna behöver täppas till, och vi måste börja från toppen. Vänsterpartiet i Ystad vill därför sänka utgångspunkten för årsarvoden till ett prisbasbelopp per månad (46 500/månad 2019). Det är fortfarande en hög lön.

Vänsterpartiet i Ystad yrkar:

- att lönen för kommunstyrelsens ordförande sänks till ett prisbasbelopp
- att alla de övriga fasta månadsarvodena sänks med utgångspunkt från den lön kommunstyrelsens ordförande har, vilket innebär att de övrigas fasta arvoden är i procent av kommunstyrelsens ordförandes lön.

Göran Brante
Vänsterpartiet

Motion: Kommunal koldioxidbudget

Ystads kommun har satt upp goda och ambitiösa klimatmål i sin energi- och klimatstrategi för 2015-2020. Det ser vi i Vänsterpartiet som mycket positivt. Våra kommunala klimatmål utgör en viktig del av ansvaret i att uppfylla vår del av Parisavtalet. För att ytterligare stärka klimatarbetet kan vi anta en kommunal koldioxidbudget och göra verklighet av dess målsättningar.

När Parisavtalet tecknades 2015 var världens ledare överens om att begränsa jordklotets uppvärmning till maximalt 2 grader och med målsättning att få stopp på uppvärmningen vid 1,5 grad globalt sett. Det är en hög ambitionsnivå som kräver att vi alla tar beslut om åtgärder. Parisavtalet innebar ett historiskt åtagande av ledare i världen och de nödvändiga utsläppsminskningarna behöver ske i linje med den bästa tillgängliga vetenskapen och baseras på principer av rättvisa.

Ett strukturerat sätt att kartlägga vad just vi i Ystads kommun behöver göra, är att ta fram en kommunal koldioxidbudget. Flera kommuner och regioner är nu aktiva med att ta fram lokala och regionala koldioxidbudgetar. CEMUS vid Uppsala universitet är ett studentinitiativ till en multidisciplinär centrubildning med det uttalade syftet att bidra till en mer hållbar värld. CEMUS och konsultbolaget Ramboll har samarbetat med Järfälla kommun och Region Stockholm. De har utarbetat en metod att bryta ner Parisavtalets mål och föreslår att arbetet att nå dit koncentreras till just koldioxiden.

Det är möjligt att kartlägga var koldioxidutsläppen i varje kommun och region kommer ifrån och hur utsläppen kan åtgärdas. När vi pratar om kommunal koldioxidbudget syftar vi inte enbart på kommunens egna verksamheter, utan på all verksamhet som sker inom Ystads kommuns geografiska område. En kommunal koldioxidbudget syftar till att vara ett stöd och samarbete med enskilda medborgare, företag, organisationer och andra aktörer. Alla har vi ett ansvar att uppfylla Ystads kommuns del av Parisavtalet.

En koldioxidbudget ska också vara just en budget och följas som en sådan. Den ska leda till att vi bestämmer vad som är mest prioriterat att göra, varefter vi beräknar vad det kostar. Om vi på ett verkningfullt sätt ska få ner koldioxidutsläppen gäller det att prioritera det som har verklig effekt och välja de åtgärder där vi får ner utsläppen mest i relation till vad det kostar.

Vänsterpartiet yrkar därför:

- Att Ystads kommun utarbetar en kommunal koldioxidbudget.

Göran Brante och Annika Weitner
Vänsterpartiet Ystad

Motion: Jämställdhet i upphandling

En ständig och besvärande aspekt är att Sverige trots många års kamp för jämställdhet ännu inte uppnått något som kan kallas jämställdhet.

Den 26 mars 2019 tilldelades det allmännyttiga bostadsbolaget Uppsalahem priset Jämställdhetsbygget. Det är ett pris instiftat av Sveriges byggindustrier, som syftar till att inspirera aktörer inom byggbranschen att aktivt arbeta för ökad jämställdhet.

Motiveringen löd:

För att kunna åstadkomma förändring i en mansdominerad bransch krävs mod, vilja och tydliga krav. Allt detta uppfyller årets vinnare då de går i bräschen för hur man kan inspirera fler inom byggbranschen att agera för jämställdhet.

Utöver det egna interna jämställdhetsarbetet lyfter Uppsalahem ambitionen till en ny nivå genom att ställa tydliga krav hos sina leverantörer. I samtliga upphandlingar bifogas en tydlig checklista över vilka jämställdhetskrav leverantörerna förväntas leva upp till.

Dessutom bidrar Uppsalahem till ökad jämställdhet genom att bedriva aktiva insatser för att öka tryggheten i utsatta områden och för att alla ska komma till tals i hyresgästdialoger.

Vi inspireras även av deras vision om att bli Sveriges mest jämställda bostadsbolag.

Som ett feministiskt parti med jämställdhet som ett av de väsentliga målen med politisk verksamhet menar vi att det är av vikt att Ystads kommun låter sig inspireras av Uppsalahem. I Uppsalahems krav vid upphandling finns bland annat att deras entreprenörer ska "arbeta för lika lön för lika arbete", samt att det ska finnas ett "krav på ett jämställt uttag av föräldraförsäkring". Vi menar att Ystads kommuns nämnder ska utreda och bestämma vilka jämställdhetskrav som bör ingå vid upphandling inom verksamheterna.

Vänsterpartiet i Ystad yrkar:

-att det utreds inom nämnderna vilka jämställdhetskrav som bör begäras vid upphandling

-att jämställdhetskriterier snarast möjligt instiftas för upphandling.

Göran Brante och Annika Weitner
Vänsterpartiet

Motion: Omvandla klippta gräsmattor till stadsängar

Enligt FN:s expertpanel för biologisk mångfald (IPBES) riskerar en miljon växt- och djurarter att försvinna de kommande decennierna. Enligt Naturvårdsverket är runt 10 % eller ca 2000 arter hotade i Sverige. Ystads kommun kan bidra till livsmiljöer för hotade arter genom att omvandla klippta gräsmattor till ängsmarker.

Detta har gjorts på andra platser, som Göteborg, Malmö, Uppsala, Växjö och flera andra städer. Den biologiska mångfalden i stadsmiljön ökar på detta sätt. Det finns flera olika ängstyper som kan komma i fråga, bland annat beroende på marktyp. Ytan ska lämnas orörd under blomningstid mellan maj och augusti. Ängsmark bidrar genom mångsidig flora till en rik fauna, som bland annat gynnar pollinerande insekter vilket i sin tur leder till pollinering av bärbuskar och fruktträd i närliggande område.

Att starta ängsmarksområden ökar arealen blommande gräsmark, men minskar samtidigt kostnaderna för parkdriften. Vid sådana försök har det visat sig att projekteringskostnader och genomförande är ca fyra gånger mindre än årskostnaden för traditionell skötsel av gräsmattor.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi:

- Att samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att undersöka möjligheterna till ett sådant projekt i kommunen.
- Att det utreds vilka gräsmattor i Ystads kommun som kan omvandlas till ängar.

Göran Brante
Vänsterpartiet

Marcus Bräutigam
Miljöpartiet

Motion: Om klimatnödläge och klimatneutralitet

Begreppet klimatnödläge är utlyst av mer än 650 regioner och städer i världen. Storbritannien gjorde det i maj detta år, New York har gjort det och klimatnödläge diskuteras just nu i minst 26 kommuner i Sverige, däribland Kristianstad, Lund och Malmö. Finlands nya regering har bestämt sig för att bli världens första klimatneutrala välfärdsnation. Finland ska till exempel införa klimatkrav inom upphandling, ha större andel växtbaserad mat inom det offentliga samt klimatvänligt matprogram för att minska klimatavtryck, de ska även skapa en färdplan för koldioxidsnålt byggande med mål om träbyggande inom det offentliga. Vi i Ystad ska väl inte vara sämre, för vi bryr oss om vår omvärld.

Skälet till att vi behöver utlysa klimatnödläge är att de ord som används påverkar den omgivning som möter det. Om vi fortsätter prata om klimatförändring låter det som att den situation som råder är något naturligt, något som bara pågår och inte är hotfullt. The Guardians chefredaktör Katharine Viner vill ändra detta genom att i kommunikationen med sina läsare garantera vetenskaplig precision och tydlighet, och har därför bestämt att journalisterna ska uppdatera sitt språk och istället tala om klimatnödläge, klimatkris eller klimatkollaps. Uppvärmning ersätts av upphettning. Vi anser att motsvarande bör göras inom den kommunikation som Ystads kommun har till sina medborgare.

Att ställa upp ett klimatneutralt mål för kommunen innebär att förvaltningarna i sina respektive verksamheter ska bryta ner begreppet för att kommunen ska utvecklas i den riktningen. Att framgent arbeta klimatneutralt inom kommunens alla verksamheter innebär att Ystad tar ett omfattande ansvar för framtiden och sin omvärld.

Vänsterpartiet i Ystad yrkar:

-att kommunen uppdaterar sin kommunikation kring klimatet i ovanstående anda, så att ordet klimatförändring ersätts med begreppen klimatnödläge, klimatkris och klimatkollaps. Begreppet uppvärmning ersätts i sin tur av ordet upphettning.

-att klimatneutralitet införs som ett övergripande mål i kommunens mål- och resultatstyrning.

Göran Brante
Vänsterpartiet

Annika Weitner

Till kommunfullmäktige i Ystad

Motion: Minnesgåva inom Daglig verksamhet och sysselsättning enligt SoL

Många arbetsgivare har som tradition att visa sin uppskattning för personal som varit anställda länge inom företaget. Denna tradition finns även inom Ystad kommun, liksom i många andra kommuner. I Ystads Allehanda kunde vi den 7/12 2019 läsa om hur ett antal kommunanställda avtackades efter olika många år i kommunens tjänst. De som varit anställda mer än tio år skulle förutom avtackning och blommor få en vas.

Bland de många verksamheter som finns inom en kommun och som är kommunens ansvar, finns också Daglig verksamhet samt sysselsättning som beviljas genom socialtjänstlagen. De som deltar i dessa sysselsättningar har förvisso inget formellt anställningsförhållande, men verksamheterna ska efterlikna den ordinarie arbetsmarknaden så långt det är möjligt.

Alla människor bidrar efter sina förutsättningar. Att inkludera personerna som deltar i Daglig verksamhet i rutinerna för avtackning och uppvaktning efter lång tjänstgöring/vid pensionering vore inte bara ett sätt att visa uppskattning utan även att vi i Ystad kommun värdesätter allas insats. Detta görs bland annat redan i kommuner som Uppsala, Göteborg och Sundsvall.

Vänsterpartiet föreslår kommunfullmäktige besluta:

- Att alla som deltar i Daglig verksamhet samt sysselsättning som beviljats genom socialtjänstlagen ska uppmärksammas och uppvaktas på samma sätt och på liknande villkor som kommunens anställda.

Annika Weitner

Motion: Politikers arvoden

Sverige har en stolt historia som världens mest jämlika land. De flesta av oss vill leva i ett ekonomiskt jämlikt samhälle. Men det är mer än 30 år sedan Sverige var världsmästare i jämlikhet. Det märks i vår vardag. Bostadsmarknaden är segregerad, skolan är segregerad. Skola, sjukvård och polis har svåra ekonomiska problem som drabbar oss alla i samhället. Barn- och åldringsfattigdom förekommer i ökande grad.

I Ystad har de styrande, tillsammans med SD, lagt en budget som kommer att drabba kärnverksamheterna inom social omsorg och skola hårt. Nämnderna ska spara 24 respektive 9 miljoner under 2020. Ystadsborna kommer att få uppleva ett stålbad enligt en nämndsordförande.

Nu finns det anledning att hävda att även politikerna borde vara med och betala för dessa nedskärningar och vi föreslår därför återigen att de fasta politikerarvodena sänks till ett prisbasbelopp från den 1 juli 2020. Det kommer att spara ca en halv miljon under 2020 respektive 1 miljon 2021 Att vara politiker är ett förtroendeuppdrag och ska inte innebära några avsevärda ekonomiska fördelar i förhållande till medborgarna i kommunen.

Vänsterpartiet i Ystad yrkar:

- att lönen för kommunstyrelsens ordförande sänks till ett prisbasbelopp
- att alla de övriga fasta månadsarvodena sänks med utgångspunkt från den lön kommunstyrelsens ordförande har, vilket innebär att de övrigas fasta arvoden är i procent av kommunstyrelsens ordförandes lön.

Göran Brante
Vänsterpartiet

Motion: Reducering av gruppleदारarvoden

I Stålbädets tid måste även politiker dra sitt strå till stacken. En utgift för kommunen som kan reduceras är arvoden till partiernas gruppledare. Gruppledaren har ett arbete som arvoderas i förhållande till antalet platser som innehas i kommunfullmäktige. Det är bra att gruppledarna får ett arvode, för de har en uppgift som handlar om att hålla samman sin partigrupp och föra diskussioner med övriga partier.

Men Vänsterpartiet menar att bördan för gruppledarna inte ökar proportionerligt med antalet ledamöter som partiet har. Det är helt enkelt inte dubbelt så svårt att ha två som att ha en ledamot att ansvara för.

Inför 2020 får partierna följande summor i partibidrag:

L, Kd, Mp och V får för 2 mandat vardera 58.918 kronor under 2020, summa 235.672 kronor.

C får för 5 mandat 147.294 kronor under 2020.

SD får för 9 mandat 265.130 kronor under 2020.

Vänsterpartiet menar att dessa arvoden är för höga och därför kan reduceras. Vi föreslår en minskning av arvodet från och med halvårsskiftet enligt följande förslag.

1-2 ledamöter	2.000:-/månad.
3-4 ledamöter	3.000:-/månad.
5-8 ledamöter	4.000:-/månad.
9 →	5.000:-/månad.

Förslaget skulle om vi räknat rätt (utan eventuell uppskrivning medräknad för 2021), med nuvarande fördelning av mandat i fullmäktige och värderat mot kostnaden för år 2020, minska utgifterna med ca 222.000:- för år 2020, och med ca 444.000 under 2021.

Vänsterpartiet i Ystad yrkar därför: Att gruppleदारarvodena sänks enligt ovan föreslagen variant.

Göran Brante
Vänsterpartiet

Motion: En strävan mot att vara en kommun som präglas av anständighet

Det svenska samhället har förändrats mycket under de senaste 10-15 åren. Det har bland annat lett till att dess generösa och humanistiska grund urholkats och på många håll ersatts av en ideologi där solidaritet och medmänsklighet istället ifrågasätts på ett problematiskt sätt.

I många kommuner har tiggeriförbud föreslagits. Alternativt har det anbefallets, att det ska krävas tillstånd för att tigga samt att sådant tillstånd ska medföra en viss kostnad. Detta har även skett i Ystad. Det är oanständigt och går emot allt vad humanism heter. I skolans läroplaner är solidaritet ett värde som ska gestaltas och förmedlas, och barnen ska av tradition fostras till generositet.

Vi i Vänsterpartiet är stolta över att behandla alla människor som lika mycket värda, att vara solidariska med svaga och utsatta, samt att hjälpa människor i nöd. Ett sådant agerande innebär en möjlighet för Ystads kommun att framstå som präglad av anständighet. En sådan kommun kan dess medborgare vara stolta av att tillhöra.

Vänsterpartiet i Ystad föreslår därför:

-att kommunen tar initiativ till ett samarbete med ideella organisationer som Frälsningsarmén, Röda Korset med flera som är intresserade av att stödja de människor som inte ryms inom kommunens socialtjänsts ansvar. Det kan vara EU-migranter och andra människor med svåra sociala, ekonomiska situationer som finns i kommunen.

(Detta innebär oundvikligen vissa kostnader för kommunen, men Vänsterpartiet tänker sig att de medel som sparas in genom en reduktion av politiker- och gruppleddararvoden kan öronmärkas till detta).

Göran Brante
Vänsterpartiet

Motion

Till Kommunfullmäktige i Ystad-kommun

Offentligt drivna vårdboenden

Kommunförbundet Skåne genomför idag ett stort antal ramupphandlingar av olika privata verksamheter. Det är vårdboenden, särskilda boenden för äldre, LSS-boenden, HVB-hem, missbruksvård med mera. Dessa kan sedan varje enskild kommun anlita utifrån ramavtalet.

Anledningen att Kommunförbundet Skåne fått uppdraget att göra upphandlingarna är att i många fall behövs specialboenden, eller behandlingar, som inte varje enskild kommun kan driva i egen regi. Vi anser att denna samverkan mellan Skånes kommuner är bra, men tycker att istället för upphandling av privata boenden ska Kommunförbundet Skåne samordna utbyggnaden av behovet av boenden och behandlingsformer i de olika kommunerna. På detta sätt får vi verksamheterna i offentlig regi, fria från vinstintressen.

Boendeplaceringarna ska bekostas av de kommuner som använder platserna, men Skånes samtliga kommuner garanterar kostnaderna för de eventuellt obesatta platsernas. Ena året kan det vara vissa kommuner som behöver platser, andra år är det andra kommuner.

Idag finns ett offentligt ägt bolag, *VoB Syd AB*, som ägs av Kommunförbundet Skåne och Kommunalförbundet Kronoberg. De arbetar idag med verksamheter inom individ- och familjeomsorg. Detta bolag är ett exempel på vad vi vill ska utvecklas. En verksamhet som är offentligt ägd och som gör att kommuner samverkar om de behov av vårdplatser som finns. Detta bolag kan ges ett vidgat uppdrag eller kan fler likande kommunalt ägda bolag utvecklas, inom till exempel LSS och äldreomsorg. Vårdbolag som ägs av kommunerna behöver inte upphandlas utan platserna kan utnyttjas av de ägande kommunerna. Denna offentligt drivna vård behöver göras mer tillgänglig för Skånes samtliga kommuner.

Ett system för att samordna den offentliga verksamheten för boenden och behandlingar som inte varje enskild kommun kan driva är mycket bättre än privata upphandlingar. Vi vill att Ystad-kommun inom Kommunförbundet Skåne verkar för att en modell för gemensamt drivna vårdboenden och behandlingshem utarbetas.

Vi föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

- Att kommunstyrelsen får i uppdrag att verka för att Kommunförbundet Skåne, istället för att göra stora privata ramupphandlingar, utarbetar ett system där kommunerna ordnar de aktuella boendena och behandlingarna i offentlig regi.

Ystad den 17 juni 2020

Göran Brante, Vänsterpartiet

Motion: En timmes friskvård på arbetstid för gravida anställda i Ystads kommun

Graviditeten är en period med avgörande och långtgående betydelse för såväl fostrets som den gravida personens hälsa. Därför bör kommunanställda gravida ges rätt att under arbetstid ägna en timme dagligen åt motion, vila eller annan hälsofrämjande aktivitet.

Graviditetskomplikationer är vanligare bland gravida med övervikt, högt blodtryck och stress samt sjukdomar som depression och typ-2-diabetes. Dessa riskfaktorer är i viss utsträckning förebyggbara genom motion, hälsosam mat och tid för återhämtning. Alla gravida får tydlig information om hur man bör ta hand om sin hälsa genom mödravården. Att motionera och laga hälsosam mat kräver tid, energi och en fysisk miljö som möjliggör detta. Däremot får gravida inte några förbättrade förutsättningar att upprätthålla en hälsosam livsstil innan föräldrapenningen kan tas ut 60 dagar innan beräknad förlossning.

Personer med högre inkomster kan ha råd att gå ned i arbetstid under graviditet för att orka med fritid och motion. Det är också så att personer med högre position i arbetslivet tenderar att ha mer kontroll över sitt arbete och därmed har de bättre förutsättningar att anpassa arbetstempo och arbetsmiljö. Detta har förtydligats av hemarbetet under pandemin, då ett tydligt klassmönster framträder; personer med högre social position kan i större utsträckning arbeta hemifrån. Det föreligger även strukturella skillnader i förutsättningar att leva hälsosamt och orka med den förändring som en graviditet innebär. Detta bidrar till de socioekonomiska skillnader i risker för dåliga graviditetsutfall som är väl kända. Personer med låg socioekonomisk position löper större risk för att drabbas av ytterligare negativa graviditetsutfall på gruppnivå. Ifall förutsättningarna att ta hand om sin hälsa skulle vara mer jämlika hade fler kunnat öka chansen för en frisk graviditet och förlossning. Uttalad trötthet är ett vanligt graviditetssymptom, vilket i sig inte behöver vara sjukligt, men som likväl innebär ett lidande, varför det finns humanitära skäl att ge gravida förutsättningar till extra återhämtning.

Den som är extra trött eller har ont har ofta försämrad arbetskapacitet. Att då avsätta en begränsad tid då den anställda har rätt att motionera eller vila, skulle sannolikt inte innebära produktivtetsminskning, utan endast leda till mer välmående anställda och färre sjukskrivningar. Trötthet och behov av återhämtning kan finnas oavsett ifall personerna tänker fullfölja graviditeten eller avbryta sin graviditet med abort. För att en friskvårdstimme skall ha önskad effekt är det viktigt att den ges i förtroende. Det innebär att de gravida informeras om syftet med friskvårdstimmen och vinsterna med att ägna denna åt hälsofrämjande aktiviteter, men att inga kontrollmekanismer införs som tvärtom skulle kunna förstärka pressen på den gravida.

Det är viktigt att poängtera att denna friskvårdstimme är helt frivillig. Personer som inte vill avslöja sin graviditet för sin arbetsgivare eller som inte anser sig ha behov av en friskvårdstimme kan avstå från att nyttja denna rättighet. Den gravida ska få rätt till friskvårdstimmen inom fem arbetsdagar efter uppvisande av journalkopia från mödravården som styrker graviditet. Arbetsgivare ska ha rätt att ansöka om dispens för enskilda arbetstagare vid anställningsformer som innebär särskilda hinder för uttagande av friskvårdstimme. Dispens beviljas ifall överordnad chef finner att särskilda hinder föreligger.

60 minuters friskvård gäller för gravida som arbetar 100%. För personer med lägre tjänstgöringsgrad erhålls 3 minuters friskvård för 5% tjänstgöringsgrad (25%= 15 minuter, 50%=30 minuter, 75%=45 minuter). Friskvårdstimmen ersätter inte sjukskrivning för graviditetsrelaterade diagnoser utan kan och bör kombineras med andra hälsofrämjande föreskrifter från sjukskrivande läkare, i aktuella fall.

Syftet med motionen är att förbättra hälsan för kommande generationer, att förbättra gravida personers livskvalitet samt minska socioekonomiska skillnader i graviditetsutfall.

Vänsterpartiet i Ystad yrkar att:

- Ystads kommun som pilotprojekt inför en frivillig rätt till daglig friskvårdstimme för alla gravida som är anställda eller vikarierar inom kommunen. Pilotprojektet ska till en början gälla i 24 månader. Kontinuerlig utvärdering ska ske.
- Gravida som är anställda eller vikarierar inom kommunen garanteras en timmes daglig friskvård under arbetstid. Arbetsgivaren och den gravida ska i första hand komma överens om när friskvårdstimmen förläggs. Arbetsgivaren har sista ordet vid oenighet.

Göran Brante

Annika Weitner

Motion: Anslutning till ICAN Cities Appeal

2017 röstades FN:s konvention om kärnvapenförbud igenom av 122 stater, däribland Sverige. Paraplyorganisationen ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear weapons) som samlar organisationer över hela världen för avskaffandet av kärnvapen, var drivande i att avtalet skulle bli verklighet och tilldelades för det arbetet Nobels fredspris 2017.

Städer är de största måltavlorna för kärnvapen. Därför ansluter sig allt fler städer världen över till stadsuppropet ICAN Cities Appeal. Många hundra städer runt om i världen är redan anslutna till uppropet, inklusive Paris, Manchester, Washington DC och Hiroshima. I Norge har 32 städer anslutit sig och i Tyskland 68. I februari i år beslutade Göteborgs kommunstyrelse att tillstyrka en motion om att ansluta Göteborg till ICAN Cities Appeal. Göteborg är ännu den enda staden i Sverige som är ansluten.

Idag saknas svensk lagstiftning i frågan om kärnvapen på svensk mark. Detta är oroande i en tid då risken för ett kärnvapenkrig återigen ökar. Idag har Sverige även ett världlandsavtal med NATO som kan få till följd att kärnvapen placeras på svensk mark.

I Sifo-undersökningar under 2018, 2019 och 2020 stödde över 80 procent av svenskarna att Sverige skulle ansluta sig till avtalet. Men Sverige, som länge gick i spetsen för nedrustning och avveckling av kärnvapen, har valt att avvakta och ännu inte ratificerat avtalet.

Vänsterpartiet är djupt oroat över det hot som kärnvapen innebär för samhällen runt om i världen. All användning av kärnvapen, oavsett om den är avsiktlig eller inte, kommer få katastrofala och långsiktiga konsekvenser för människor och miljö. Vi har alla ett moraliskt ansvar att säkerställa en trygg värld för kommande generationer.

Kommuner har en central roll i samhällets krisberedskap med ansvar för att planera för hur de kan minska risken för att något drabbar deras verksamhet och deras invånare.

Vänsterpartiet i Ystad yrkar därför att:

Ystads kommun ansluter sig till ICAN Cities Appeal till stöd för FN's konvention om kärnvapenförbud.

Göran Brante

Annika Weitner

Vänsterpartiet i Ystad

Motion: Politikers arvoden

De flesta av oss är stolta över att leva i ett av världens mest jämlika länder, men det är mer än 30 år sedan Sverige var världsmästare i jämlikhet. Det märks i vår vardag, genom de skillnader vi kan se i medellivslängd samt i form av bostadssegregation och skolesegregation. Vi har även en ökande fattigdom i Sverige.

Våra politikers arvoden har däremot skjutit i höjden, inte minst kommunpolitikernas. Kommunstyrelsens ordförande i Ystad hade under 2020 ett arvode på 65 625 kronor i månaden. Det är visserligen en mycket viktig uppgift att vara Ystads främsta demokratiska företrädare, men arvodet är alldeles för högt i jämförelse med inkomsterna för andra grupper i samhället. Exempelvis har en undersköterska i hemsjukvård en medellön på 28 400 kr i månaden. Vänsterpartiet tycker inte att politiker ska leva i en egen verklighet långt från vanliga medborgare. Klyftorna behöver täppas till, och vi måste börja från toppen.

Den ständiga underfinansieringen av välfärdsverksamheterna i Ystads kommun är ett ytterligare skäl för att hävda att politikerna ska medverka till att minska de allmänna utgifterna kommunen har, genom att sänka sina arvoden.

Vänsterpartiet i Ystad vill därför sänka utgångspunkten för kommunpolitikernas årsarvoden till ett prisbasbelopp per månad (47 600/månad 2021) från och med den 1 juli 2021. Det är fortfarande en mycket hög summa, något som endast ca 20 % av samhällets medborgare uppbär. En sådan förändring kommer att spara runt en halv miljon under 2021 respektive ca en miljon 2022. Att vara politiker är ett förtroendeuppdrag och ska inte innebära några avsevärda ekonomiska fördelar i förhållande till medborgarna i kommunen.

Samtidigt, under den pandemi som drabbat Sverige, har några grupper av medarbetare genomfört det svåraste, viktigaste och farligaste arbetet. Det är våra anställda i äldreomsorg, hemtjänst och på de särskilda boendena. Vänsterpartiet vill därför att de medel som sparas genom denna arvodessänkning ges som ett extra lönetillägg till alla de som arbetat inom dessa sektorer under pandemin.

Vänsterpartiet i Ystad yrkar:

-att kommunstyrelsens ordförandes arvode sänks till ett prisbasbelopp, 47 600 från den 1 juli 2021.

-att alla de övriga fasta månadsarvodena sänks med utgångspunkt från arvodet som kommunstyrelsens ordförande har; det innebär att de övrigas fasta arvoden är i procent motsvarande kommunstyrelsens ordförandes arvode.

-att de medel som därmed inte betalas ut under år 2021 istället ges som en gratifikation i kronor till personal inom äldreomsorg och hemtjänst, som arbetat under 2020.

Vänsterpartiet i Ystad

Göran Brante

Annika Weitner

Motion: Vässa SYSAVs mål, minska förbränningen

Vi i Sverige ser oss ofta som ett föregångsland när det gäller sopsortering men det stämmer inte längre. Andelen hushållssopor som sorteras i Sverige har i princip stått stilla i många år. Sedan 15 år tillbaka återvinner svenskarna mindre än hälften av sina sopor. Det är under genomsnittet i EU¹.

En viktig orsak till detta är att Sverige har satsat på storskalig förbränning av sopor. På branschspråk kallas detta energiåtervinning. En miljon bostäder i Sverige värms med energi från sopförbränning i ett trettiotal anläggningar. Förutom att 2,5 miljoner ton svenskt avfall eldas upp, importeras ytterligare 1,5 miljoner ton för att eldas upp i de gigantiska värmeverken. Det är visserligen bättre att energiåtervinna sopor än att lägga dem på deponi (soptipp) men ur ett miljöperspektiv finns det flera problem med det. Därför måste vi verka för att snabbt minska och på sikt upphöra med sopförbränningen.

I Ystads kommun och 13 andra skånska kommuner sköts sophanteringen av SYSAV, ett bolag som kommunerna äger tillsammans. Som delägare i SYSAV måste vår kommun sätta upp mål för bolaget som mer handlar om att ta tillvara och undvika avfall, snarare än att elda upp det. Som jämförelse kan vi ta en av de mest framgångsrika regionerna i Europa på detta område: italienska Treviso utanför Venedig. I Treviso äger 49 kommuner med sammantaget 550 000 invånare ett gemensamt avfallshanteringsföretag, som lyckas sortera ut mer än 85% av sina hushållssopor. De säger att framgången beror på att man i 20 års tid jobbat mycket målmedvetet med information och utbildning, och man bestämde sig också för att inte satsa på vare sig tippar eller förbränning, utan på mycket avancerad sopsortering. I Treviso lämnar man efter sig i genomsnitt 398 kg sopor/person/år, vilket i sig är lågt. När allt återvinningsbart sorterats ut, så återstår 57 kg. Av dessa eldas endast 46 kg (12%) upp.

Som jämförelse producerade varje invånare i SYSAVs kommuner i genomsnitt 486 kg avfall per person 2019 (4 kg mer än 2018). Totalt hanterade vi i Sverige 887 100 ton avfall 2019. 98,4% återvanns - men av det är 63 % energiåtervinning - alltså avfall som eldas upp. Det är lägre procentandel än 2018 - men minskningstakten är alldeles för långsam, och den totala mängden avfall fortsätter att öka.²

SYSAVs förbränningsanläggning är överdimensionerad eftersom dimensioneringen bygger på en lineär, (eller även exponentiell) ökning av avfallsmängden i samhället, vilket vi har kritiserat tidigare. För att kompensera detta, importeras i dag avfall från andra länder. SYSAV

¹ När inte något annat sägs, så kommer statistiken i denna text från Vetenskapsradion På Djupets serie "Avfallspyramiden", <https://sverigesradio.se/avsnitt/1460210>.

² <https://www.sysav.se/om-oss/Fakta-om-sysav/rapporter-och-broschyror/redovisning2019/>.

anger att 10 procent av materialet som går till förbränningen kommer från andra länder. Detta avfall har förstås också transporterats långa sträckor.

Vänsterpartiet i Ystad yrkar:

- att det skall vara obligatoriskt för alla kommuner inom SYSAV att effektiv sopsortering ska vara möjlig redan vid fastigheten.
- att ägarkommunerna ger SYSAVs styrelse i uppdrag att besluta om att inte planera eller bygga ny kapacitet för sopförbränning.
- att ägarkommunerna ger företagets styrelse i uppdrag att anta ett mål om att både mängden avfall som förbränns i SYSAVs förbränningsanläggningar, och mängden fossil koldioxid som förbränningen genererar, skall ha minst halverats till 2030 jämfört med 2019 års nivåer.

Göran Brante

Annika Weitner

Motion: Motion om att utöka antalet återvinningsstationer i centrala Ystad, samt intensifiera arbetet med hushållsnära insamling i enlighet med Ystads egna miljömål

I centrala Ystad finns idag ingen återvinningsstation för förpackningar. Detta sedan den som fanns vid tågstationen togs bort för några år sedan. De mest centrala finns nu vid stora COOP och vid Willys. Boende i centrala Ystad som vill återvinna sina förpackningar måste därmed ha tillgång till bil för detta.

FTI (Förpackning-och tidningsinsamlingen) som ansvarar för insamling av förpackningar ser gärna fler återvinningsstationer i centrala Ystad. FTI tar ansvar för att återvinningsstationen fungerar vad gäller markyta, eventuella behov av skydd, samt renhållning av platsen, när dessa väl iordningsställts. I många städer har de ett konstruktivt samarbete med kommunen för att hitta mark, men också hjälp att nå privata markägare för att finna lösningar. FTI önskar utöka detta samarbete med Ystad. Avfallsenheten i Ystad är positiv till fler återvinningsstationer men hänvisar till kommunens stadsarkitekt som är den som har mandat att bestämma var sådana skulle kunna placeras. Stadsarkitekten i sin tur påtalar utmaningen vad gäller platsbrist i den gamla stadskärnan. Det privata hyresföretaget Contentus som äger fler än 20 fastigheter i Ystad har av utrymmesskäl få möjligheter att erbjuda sina hyresgäster återvinning mer än av matrester.

Miljöfrågan är i ordets rätta bemärkelse het. Vi behöver ta återvinningsmål på allvar och göra allt vi kan för att främja insatser riktade mot en framtid där vi tar tillvara och återvinner våra förpackningar så att mängden avfall blir så låg som möjligt. Flera städer i Europa och Sverige lyckas med en hög nivå av återvinning, tyvärr är inte Ystad en av dem. I Ystad går 2020 mängder av metall, plast, glas och tidningar i restavfall, för vidare transport till Sysav för så kallad energiåtervinning (se motion om att Vässa SYSAVs mål, minska förbränningen). Sådan energiåtervinning är för visso bättre än deponi, men det är en alltför hög andel som bränns istället för att återvinnas. Medborgare utan bil ringer kommunen och frågar vad de ska göra, eftersom de vill lämna in förpackningar till återvinning men inte har möjlighet till det.

I Ystads Miljöprogram för 2021-2025 kan vi notera att "Arbetet för en hållbar utveckling genomsyrar hela Ystads kommuns uppdrag och ska vara en naturlig del av arbetet i samtliga verksamheter". Även om inte återvinning nämns som sådan antar vi att det ligger inom detta arbete och därför anser Vänsterpartiet att kommunen skyndsamt måste agera för att minska det resursslöseri och de onödiga koldioxidutsläpp som uppstår genom så kallad energiåtervinning. Miljöarbete för att skapa ytterligare åtgärder för hushållsnära insamling, via till exempel ny teknik, måste därför stå högt på listan. Sådana mål måste också prioriteras ekonomiskt då det är ett viktigt miljöarbete och ett led i att bidra till en hållbar framtid. Hushållsnära insamling kan också bidra genom att ge barn och ungdom som växer upp en tydlighet vad gäller vikten av att värna miljön och av att minska konsumtionen.

Ystad måste via stora och små insatser kunna visa på konkreta åtgärder. Efter samtal med FTI, bostadsbolaget Contentus, kommunens avfallsenhet och mailkorrespondens med Ystads stadsarkitekt framkommer en bild av att det är en kombination av olika ansvarsområden, ekonomi och brist på mark som utgör ett hinder i Ystad. Enligt avfallsenheten har det startats ett arbete gällande hushållsnära insamling av förpackningar men detta har stoppats utifrån politiska beslut och bristande ekonomi. Det gavs till exempel inte möjlighet att köpa in adekvata fordon. Frågan ligger därför inte ens på avfallsenheten dagordning i nuläget.

Vänsterpartiet yrkar att:

- Kommunen åter placerar frågan på sin dagordning och utreder olika möjligheter att intensifiera förpackningsinsamlingen i centrala och övriga Ystad.
- Kommunen ska utöka kontakterna med FTI för att i samarbete utforska möjligheten att hitta platser för återvinningsstationer i centrala Ystad.
- Kommunen ska intensifiera och prioritera kontakt med privata markägare för att diskutera möjligheten att upplåta mark.

Göran Brante

Annika Weitner

Motion: Kommungemensam familjerätt i SÖSK

Familjefrågor såsom faderskap, frågor om vårdnad, boende och umgänge, adoptioner, samarbetssamtal, namnändring och umgängesstöd handläggs och utreds av familjerätten. Familjerätt omfattar ett brett fält och kräver hög kunskap och kompetens i juridik, handläggning, samtaltstekniker, medling och utredningsarbete. Familjerättens uppgift är att stödja barn och föräldrar i familjerättsliga frågor. Det är alltid barnets behov som är utgångspunkten. Vid en separation kan det uppstå tvister där man inte kommer överens om hur barnens situation löses bäst. I det läget kan familjerätten kontaktas för att få råd, antingen genom personliga besök eller via telefon. Familjerätten utreder även på uppdrag av domstolen.

Idag arbetar två familjerättssekreterare i Ystads kommun, två i Simrishamn, en i Skurup, en i Tomelilla och en i Sjöbo.

En SÖSK-gemensam familjerätt skulle innebära ökad kvalitet för kommuninvånarna. Genom att inrätta en SÖSK-gemensam familjerätt ökar rättssäkerheten, kompetensen och erfarenheten i samtliga kommuner och sårbarheten vid frånvaro minskar. Det torde även vara enklare att rekrytera medarbetare till en befintlig arbetsgrupp med tillgång till kollegor jämfört med att hitta en kompetent familjerättssekreterare som ensam, eller tillsammans med enbart en kollega, ska ansvara för kommunens hela familjerätt. Risken för jäv minskar då det finns fler familjerättssekreterare att välja bland. Rättssäkerheten ökar då det finns möjlighet att arbeta två personer i ärendena och kollegial handledning kan ske vid bedömningar och förslag till beslut. Förslagsvis ska den SÖSK-gemensamma familjerätten ha sin arbetsplats på en gemensam ort med goda kommunikationer med möjlighet till bokning av samtalsrum i samtliga SÖSK-kommuner utifrån behov. Dock anser vi det vara viktigt att överlåta åt berörda nämnder samt familjerättssekreterare att komma fram till hur en gemensam familjerätt bäst organiseras och drivs. Det finns minst tre exempel i landet på hur detta kan se ut och som kan tjäna som inspiration; Norra Dalslands familjerätt- och familjehemsenhet, Högländets familjerätt och Gislaved/Gnosjö/Värnamo/Vaggeryds gemensamma familjerätt. Erfarenheterna från dessa kommuner visar att medarbetarna får mer tid för inläsning, ger stöd till varandra, samt att man ligger nära noll i sjukskrivningar. Servicen för kommuninvånarna fungerar dessutom även om enskilda medarbetare har semester.

Med ovan argument som bakgrund menar vi också att SÖSK-kommunerna i högre grad kommer kunna uppfylla kraven i Barnkonventionens artiklar med en gemensam familjerätt. Detta då kvalitén och likvärdigheten i de familjerättsliga processerna kommer att öka vilket sammantaget kommer vara till alla berörda barns bästa på både individuell och strukturell nivå.

De kostnader som kommer uppstå i samband med utredning och inrättande av en SÖSK-gemensam familjerätt anser vi kommer betala sig redan på ganska kort sikt, både i form av ökad kvalitet i verksamheten, de arbetsmiljömässiga fördelarna samt de besparingar som kommer göras i verksamheterna som idag hyser familjerätten i de olika kommunerna.

Vänsterpartiet i Ystad yrkar:

- Att Ystads kommun ska verka för att socialnämnderna, eller motsvarande, i Ystads, Simrishamns, Sjöbos, Skurups och Tomelillas kommuner skriver avtal om att ha en SÖSK-gemensam familjerätt.
- Att inrättandet av en SÖSK-gemensamma familjerätt ska tillskjutas de ekonomiska medel som krävs.

Göran Brante
Vänsterpartiet

Annika Weitner

Motion: Vässa SYSAVs mål, minska förbränningen

Vi i Sverige ser oss ofta som ett föregångsland när det gäller sopsortering men det stämmer inte längre. Andelen hushållssopor som sorteras i Sverige har i princip stått stilla i många år. Sedan 15 år tillbaka återvinner svenskarna mindre än hälften av sina sopor. Det är under genomsnittet i EU³.

En viktig orsak till detta är att Sverige har satsat på storskalig förbränning av sopor. På branschspråk kallas detta energiåtervinning. En miljon bostäder i Sverige värms med energi från sophörbränning i ett trettiotal anläggningar. Förutom att 2,5 miljoner ton svenskt avfall eldas upp, importeras ytterligare 1,5 miljoner ton för att eldas upp i de gigantiska värmeverken. Det är visserligen bättre att energiåtervinna sopor än att lägga dem på deponi (soptipp) men ur ett miljöperspektiv finns det flera problem med det. Därför måste vi verka för att snabbt minska och på sikt upphöra med sophörbränningen.

I Ystads kommun och 13 andra skånska kommuner sköts sophantering av SYSAV, ett bolag som kommunerna äger tillsammans. Som delägare i SYSAV måste vår kommun sätta upp mål för bolaget som mer handlar om att ta tillvara och undvika avfall, snarare än att elda upp det. Som jämförelse kan vi ta en av de mest framgångsrika regionerna i Europa på detta område: italienska Treviso utanför Venedig. I Treviso äger 49 kommuner med sammantaget 550 000 invånare ett gemensamt avfallshanteringsföretag, som lyckas sortera ut mer än 85% av sina hushållssopor. De säger att framgången beror på att man i 20 års tid jobbat mycket målmedvetet med information och utbildning, och man bestämde sig också för att inte satsa på vare sig tippar eller förbränning, utan på mycket avancerad sopsortering. I Treviso lämnar man efter sig i genomsnitt 398 kg sopor/person/år, vilket i sig är lågt. När allt återvinningsbart sorterats ut, så återstår 57 kg. Av dessa eldas endast 46 kg (12%) upp.

Som jämförelse producerade varje invånare i SYSAVs kommuner i genomsnitt 486 kg avfall per person 2019 (4 kg mer än 2018). Totalt hanterade vi i Sverige 887 100 ton avfall 2019. 98,4% återvanns - men av det är 63 % energiåtervinning - alltså avfall som eldas upp. Det är lägre procentandel än 2018 - men minskningstakten är alldeles för långsam, och den totala mängden avfall fortsätter att öka.⁴

SYSAVs förbränningsanläggning är överdimensionerad eftersom dimensioneringen bygger på en lineär, (eller även exponentiell) ökning av avfallsmängden i samhället, vilket vi har kritiserat tidigare. För att kompensera detta, importeras i dag avfall från andra länder. SYSAV

³ När inte något annat sägs, så kommer statistiken i denna text från Vetenskapsradion På Djupets serie "Avfallspyramiden", <https://sverigesradio.se/avsnitt/1460210>.

⁴ <https://www.sysav.se/om-oss/Fakta-om-sysav/rapporter-och-broschyror/redovisning2019/>.

anger att 10 procent av materialet som går till förbränningen kommer från andra länder. Detta avfall har förstås också transporterats långa sträckor.

Vänsterpartiet yrkar att Ystads kommun genom sitt delägarskap i SYSÄV ska agera för:

- att det skall vara obligatoriskt för alla kommuner inom SYSÄV att effektiv sopsortering ska vara möjlig redan vid fastigheten.
- att ägarkommunerna ger SYSÄVs styrelse i uppdrag att besluta om att inte planera eller bygga ny kapacitet för sopsförbränning.
- att ägarkommunerna ger företags styrelse i uppdrag att anta ett mål om att både mängden avfall som förbränns i SYSÄVs förbränningsanläggningar, och mängden fossil koldioxid som förbränningen genererar, skall ha minst halverats till 2030 jämfört med 2019 års nivåer.

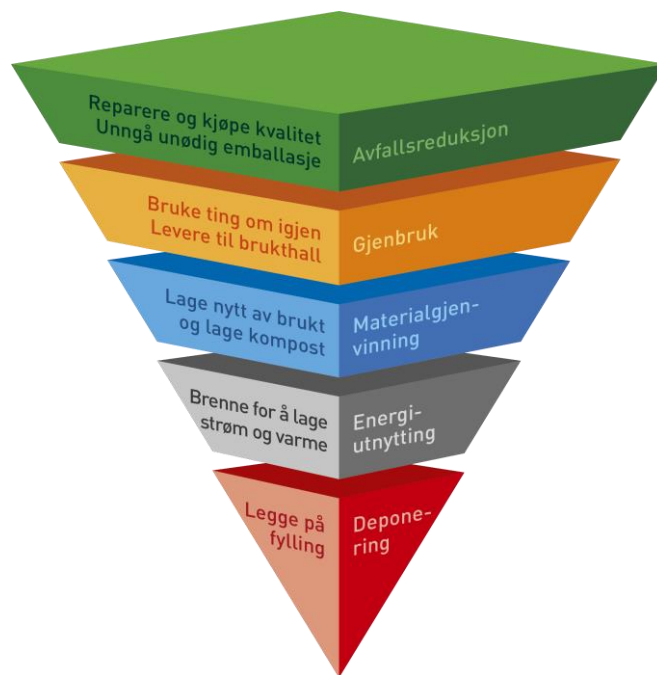
Göran Brante

Annika Weitner

Appendix

Vad är problemet med avfallsförbränning?

För att förstå problemet måste vi titta på den så kallade **avfallspyramiden**. Detta handlar om i vilken ordning vi skall satsa på olika sätt att ta hand om avfall för att göra miljöproblemen med dem så små som möjligt. Tänk dig den som en upp- och nedvänd pyramid. Det som är längst upp är det vi skall satsa mest på, för att det är bäst för miljön. Och det som hamnar i botten är det vi skall se som sista lösningen, för sådant som inte kan hanteras på något annat sätt.

Bildkälla: <https://bir.no/media/10008/avfallspyramiden.png>

Kortfattat handlar den om att vi i första hand skall försöka **minska** mängden avfall, genom att undvika att det skapas. I andra hand skall vi **reparera och återbruka** saker i stället för att slänga dem. När det inte går längre skall vi i tredje hand **materialåtervinna**, d v s ta vara på det material som avfallet är gjort av och återanvända det. Vilket till exempel är vad som sker med en del (men långtifrån allt) av det som vi lämnar på förpackningsåtervinningen. Först i fjärde hand skall vi **energiåtervinna** sådant som inte går att använda på något annat sätt. Och i sista hand, med det som inte går att göra något annat med i dagsläget, **deponera**.

Varför hamnar då energiåtervinningen så långt ned i avfallspyramiden? Av flera orsaker.

- Du eldar upp en massa viktiga råvaror istället för att använda dem igen. Det gör att vi hela tiden måste tillföra nya jungfruliga råvaror i tillverkningsprocesserna, vilket tär på jordens ändliga resurser och skapar stor miljöbelastning.
- Det genererar stora koldioxidutsläpp och andra cancerframkallande utsläpp som vi måste få ned.
- Avfallsanläggningar är stora komplexa investeringar, som kräver väldigt mycket kapital för att bygga. (Den stora anläggningen Amager Resource center i Köpenhamn kostade 4 miljarder

DKK att bygga, t ex). Det gör att det skapas en lock in-effekt. När du väl har byggt ett förbränningsverk, så behöver du elda i det i flera decennier, med massor av avfall, för att investeringen skall löna sig. Och eftersom du i dagsläget inte behöver betala för bränslet, utan tvärtom får betalt för att ta hand om det, så finns det få ekonomiska incitament för att försöka minska förbränningen.

- Dessa saker ovan sammantaget gör att satsningar på förbränning av avfall tenderar att missgynna försöken att bli bättre på att reducera, återanvända och återvinna.

Italien - en jämförelse

Italien har ofta historiskt framhållits som ett skräckexempel på dålig sophantering, med maffiakontrollerad sophantering och illegal sopförbränning på öppna tippar. Landet har fortfarande problem på sina håll. Men på andra håll har man från kommunalt och regionalt håll satsat stort på att bli mycket bra på att **reducera och återvinna** sina sopor - för att man inte vill elda upp dem av miljöskäl.

En viktig orsak är att i Italien föddes organisationen *Zero Waste Europe*⁵, som jobbar för detta. I *Milano* t ex källsorterar man idag 62% av sina hushållssopor (jämfört med 30% i Stockholm). Avgörande för framgången var att man införde hushållsnära sortering av i princip alla "vanliga" sopkategorier, vilket är unikt i Europa för en storstad. Berlin och Wien var tidigare ledande i Europa, men där stannade utvecklingen upp - på grund av att man började med sopförbränning. På grund av det Milano gjort så försvann behovet av att investera i ytterligare en sopförbränningsanläggning där.

För 15 år sedan var det sopkris i Italien. Det blev början till en ekologisk revolution. 300 italienska kommuner med tillsammans 7 miljoner invånare har idag gått med i programmet Zero Waste. Men sloganen "eldas inte upp vår framtid" har man sammanlagt lyckats stoppa minst 50 planerade förbränningsanläggningar. Idag sorteras **90% av soporna** i Campanori, en av föregångsregionerna, och man bedriver också mycket forskning kring sopor för att förstå hur man bättre kan minska avfallsmängden. Genom påtryckningar mot företag har man också fått företag att designa om sina förpackningar så att de går att återanvända eller kompostera. Medborgarna skall inte göra allt.

Detta har lett till att sammantaget som land har nu Italien enligt EUs statistik (EUROSTAT) gått om Sverige när det gäller återvinning av sopor.

2018 hade Italien 49,8 % återvinning, och Sverige 45,8%, EU hade som genomsnitt 47%. Sverige ligger alltså under EU-genomsnittet. Medan den svenska nivån har legat stilla de senaste 15 åren, så har flera andra EU-länder från bottenivåer gjort dramatiska upphämtningar och gått om Sverige.

Enligt Italienska naturvårdsverkets siffror för källsortering från 2019 finns det en lång rad regioner och städer som källsorterar över 65% av sitt hushållsavfall. Bergamo t ex, med över en miljon innevånare, har över 75% källsortering. Enligt Avfall Sveriges⁶ statistik finns det inte en enda svensk kommun som kommer upp i 65% källsortering. Ambitionerna har varit låga i Sverige, och självbilden felaktig.

⁵ <https://zerowasteurope.eu/>

⁶ <https://www.avfallsverige.se/>

Sverige står still

I Sverige eldades 2018 i genomsnitt 237 kg/person/år upp. Fem gånger så mycket som i Treviso (se ovan). Ingen svensk kommun kommer ens i närheten av Trevisos siffror - *trots att Treviso har den lägsta sophämtningsavgiften i hela Italien, och inte får några bidrag från staten.*

Sopeldningen står idag för 5% av Sveriges totala koldioxidutsläpp, och för 50% av utsläppen från energi och uppvärmning. Dessa utsläpp måste vara halverade om 10 år om vi skall klara våra miljömål. Avfall Sverige ser framför allt problemet uppströms, i den höga konsumtionen. Och så är det givetvis - skall sopberget minska så måste vi minska konsumtionen. Men sopbolagen och deras kommunala huvudmän har också ett eget ansvar. Med stora värmeverk eldade med sopor har de byggt in sig i en återvändsgränd, och de har därför ett ekonomiskt intresse av att inte verka för ökad återvinning. Kontarina (Trevisos sopbolag) har haft besök av avfallshanterare från hela Europa - *utom just Sverige.* Så kan vi inte ha det!

Det inser också de svenska sopbolagen. Framför allt är det problematiskt för dem att de bränner så mycket fossil plast. Dels ger det miljöfarliga utsläpp. Dels kommer 40% av koldioxidutsläppen från sophörbränning i Sverige från just plast. Plastanvändningen ökar, eftersom det finns stora ekonomiska intressen som vill producera mer plast. Vilket ger mer plast i soporna, och ökade kostnader i **utsläppsrätter** för de kommunala sopeldningsbolagen. Utsläppsrätterna för sophörbränning kostar i nuläget 600 miljoner kr/år för de svenska sopbolagen. En kostnad som har ökat med tiden när EUs handel med utsläppsrätter stramas åt. Dessutom införde Regeringen i april 2020 en skatt på sophörbränning som ytterligare fördyrar. Att elda sopor med högt plastinnehåll blir en allt sämre affär. *Carbon capture*, att fånga in koldioxiden och lagra den borta från atmosfären, är ännu så länge väldigt dyrt, och kommer inte att bli tillgängligt till överkomligt pris och i tillräckligt stor skala inom rimlig tid.

SYSAV - vårt skånska exempel⁷

14 skånska kommuner äger Sysav. Kommunerna är Burlöv, Kävlinge, Lomma, Lund, Malmö, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorps, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad.

Totalt förbrändes 564 300 ton, alltså 63% av den totala avfallsmängden, 2019. Av det var 12,4% importerat avfall från andra länder (en andel som ökar).

⁷ <https://www.sysav.se/om-oss/Fakta-om-sysav/rapporter-och-broschyror/redovisning2019/>.

Här är siffrorna för koldioxidutsläppen från SYSAVs avfallsförbränning de senaste 5 åren⁸:

År	2015	2016	2017	2018	2019
Total CO2 (ton)	574 131	492 518	569 246	519 291	607 283
Fossil CO2 (ton)	234 347	195 746	201 766	204 909	254 880
Fossilandel (%)	41%	40%	35%	39%	42%

Som synes ökar koldioxidutsläppen från denna förbränning, i stället för att minska. Efter att ha minskat något 2015-2016, så ökar åter andelen av det som är från fossila produkter (främst plast), och är nu uppe över 2015 års nivåer igen.

Läser man Sysavs årsredovisning för 2019, så ser man att bolaget har många bra intentioner.

- En ny världsledande process för textilrecycling togs i drift 2020.
- Brännbart restavfall minskade från 191 till 181 kg per person och år 2018-2019, och man hoppas kunna komma ned till 175 kg 2020.
- En ny slagsorteringsanläggning för att kunna ta tillvara metaller i slagget från förbränningen står färdig 2020.
- Återvinningsgraden ökar och deponigraden minskar sedan 2017.
- Man har en omfattande miljöpedagogisk verksamhet.

Dock:

- efter att ha gått ned 2017-2018, så ökade mängden inkommet avfall igen 2019.
- efter att ha gått ned 2017-2018, så ökade mängden farligt avfall igen 2019.
- efter att ha gått ned 2017-2018, så ökade mängden förbränt avfall igen 2019.

Sysav säger att "när det gäller hållbar energi så ser Sysav till att avfall som inte kan, får eller bör återbrukas eller materialåtervinnas omvandlas till värme och el via en resurseffektiv produktion utrustad med avancerad rökgasrening". Men siffror från andra europeiska länder visar ju att betydligt högre grad av restavfallet SKULLE kunna återvinnas.

⁸ Uppgifter i mail från SYSAVs kommunikationschef Johan Aspegren 4 juni 2020.

Men värmen då?

En relevant fråga man kan ställa sig är så klart var den energi som i dagsläget via fjärrvärme värmer 60% av bostäderna i Malmö och Burlöv skall komma ifrån, om den inte skall komma ifrån att bränna sopor?

Som med de flesta andra miljöfrågor, så finns det inte ETT enkelt svar på den frågan. Det finns ingen "universal fix" för energiutmaningen, utan man måste satsa på många olika lösningar parallellt. Energieffektivisering är sannolikt den främsta av den - att minska behovet av uppvärmning genom bättre isolering av fastigheter. Uppvärmning med el från sol, vind, vatten, vågor och andra förnyelsebara energikällor kommer också att behövas. En mindre del kommer säkert även i fortsättningen att komma från förbränning av sopor och andra restprodukter av biologiskt ursprung - men mängden fossil plast i soporna måste reduceras till ett absolut minimum.

Låt oss kartlägga våldet i Ystads kommun!

Våld i nära relationer är ett av våra absolut största samhälls- och folkhälsoproblem som varje år kostar 10-15 miljarder kr. Uträknat för en kommun av Ystads storlek skulle det motsvara en kostnad på drygt 38 miljoner årligen. Sett i detta perspektiv är det en ren investering i både folkhälsa, trygghet och ett tillgodoseende av barns bästa att lägga både kraft och resurser på att på olika sätt förebygga och motverka våldet.

Klippans kommun har inom ramen för sitt våldspreventiva projekt ”Klippan fritt från våld” gjort en gedigen kartläggning av hur våldet yttrar sig i deras kommun och deras arbete har mynnat ut i en handbok som andra kommuner kan använda sig av. Länsstyrelsens Skåne verkar nu för en spridning av denna modell till fler kommuner eftersom den visat sig vara framgångsrik för att få syn på tillståndet i varje enskild kommun. Utan en gedigen kartläggning som grund finns risk att fokus och resurser läggs på fel områden och icke-verksamma insatser.

Klippan fritt från våld är ett projekt som startade hösten 2019. Syftet med projektet är att skapa ett långsiktigt våldpreventivt arbete i hela kommunen. Projektet började med en lokal kartläggning för att få en tydlig nulägesbild av våldet i kommunen. Det våld som kartlagts är allt från lindrigt till grovt våld. Kartläggningen visade att våld på många sätt är vardag för barn och unga i Klippan vilket visade på vikten av ett långsiktigt arbete för att höja kunskapen av våld i hela kommunen och utifrån det utveckla och stärka olika verksamheters arbete. Det våldspreventiva arbetet i Klippan har ett särskilt fokus på barn och unga, inte minst eftersom det är i denna målgrupp som vi kan förebygga mest. Arbetet utgår från en tanke om en hela-kommunen-ansats vilket innebär att tillsammans kan vi förebygga våld. Om flera gör lite blir det mer än om bara en gör mycket!

Goda exempel är som bekant till för att spridas och kopieras och vi anser att Ystad är i stort behov av ett liknande projekt som börjar med en grundläggande och kunskapshöjande kartläggning av situationen i vår kommun. Eftersom dessutom Länsstyrelsen rekommenderar och uppmuntrar kommuner att använda sig av Klippans modell kan vi inte se någon anledning att låta bli.

Vi yrkar därför:

att en tjänsteperson skyndsamt får i uppdrag att undersöka hur Ystad skulle kunna göra en lokal kartläggning av våldet i kommunen, liksom den ovan beskrivna Klippan-modellen. Undersökningen ska klargöra vilka medel som finns att söka för en sådan kartläggning (statsbidrag för VNR, psykisk ohälsa-pengar etc) och ta fram underlag för hur mycket pengar som krävs från kommunens egen kassa.

Håkan Eriksson
Centerpartiet

Annika Weitner
Vänsterpartiet

Cecilia Magnusson-Svärd
Socialdemokraterna

Marina Nilsson
Miljöpartiet

